

בתי המשפט

א 068743/03		בית משפט השלום תל אביב-יפו	
בשא 166821/05			
06/03/2007	תאריך:	כב' השופט צבי כספי	בפני:

בעניין: בנק איגוד לישראל בע"מ

התובע/המשיב

נגד

2. עודד עמית- המבקש

הנתבע/המבקש

החלטה

המבקש חתום כערב לחובותיה של החברה הנתבעת מס' 1 (להלן: "לאומי", כפי כינוייה על ידי הצדדים ובאי כחם) כמפורט בסעיף 4 לכתב התביעה שהוגש על ידי הבנק התובע (להלן: "הבנק") נגד לאומי וערביה ב"סדר דין מקוצר", ביום 16.12.03; כתב הערבות מצורף לכתב התביעה כנספח ג' והמבקש מאשר, ולו בעקיפין, את חתימתו על כתב ערבות זה [ראה סעיף 86.1] לתצהיר המבקש התומך בבקשתו למתן רשות להתגונן].

תצהיר המבקש התומך, או אמור לתמוך, בבקשתו למתן רשות להתגונן, הוא ארוך ועמוס לעייפה ותופס 12 עמודים מודפסים בפונט קטן וכולל 99 סעיפים, חלקם מחולקים לסעיפי משנה ולא ראיתי לציין העובדות האמורות אלא משום שהן מדגימות את המקובל והוא שיש יחס הפוך, בדרך כלל, בין אורכו של תצהיר מבקש רשות להתגונן ובין איכות ההגנה האמורה להיות מוקמת על פיו ובמקרה זה, נסתרת הגנתו של המבקש באופן ברור המצביע על כך שחלקים מהתצהיר הם מטעים ולמעשה שקריים ולכך תהיה על כן השפעה על פסיקת ההוצאות כפי שלהלן.

יצוין כי אין המבקש טוען דבר לעניין חיוביה של לאומי לבנק או לעניין חישוב סכומי התביעה; אמנם, חלק ניכר מתצהירו של המבקש עוסק בדרישותיו למתן מסמכים מהבנק (כ – 40 סעיפים ממנו), שיהיה בהם, אולי, כדי לאפשר לו לטעון גם לעניין סכומי התביעה, אולם ניתנה למבקש האפשרות לקבל את המסמכים הנ"ל תמורת הפקדת כספים בקופת בית המשפט והוא לא ניצל אפשרות זו, לרבות מחיקת הליך ערעור שהוגש על ידיו (בר"ע 1769/06) ועל כן אין עוד טענה או מחלוקת לעניין סכום התביעה עצמה, למעט סכומים שהמבקש טוען שיש להפחית ממנה בגין תשלומים שבוצעו ("קיצוז" כפי שהוא מכנה זאת בתצהירו); לכך אתייחס בהמשך הדברים.

ראשית נטען על ידי המבקש כי הוא בגדר של "ערב יחיד" ומשום כך הוא מופטר מערבותו (איני רואה צורך להתייחס לפן המשפטי של טענה זו); כך בסעיף 86 לתצהירו, שם הוא טוען כי בעלי המניות בלאומי הם הנתבע מס' 3 (להלן: "אהוד") ונתבע מס' 4 (להלן: "בנגל") וכן חברה נוספת בשם עודד עמית ניהול והשקעות בע"מ (להלן: "חברת עמית"); מניותיה של חברת עמית מוחזקות על ידי הגב' רות עמית (להלן: "רות"), כך לפי תדפיס רשם החברות מיום 9.5.05, נספח כ"ד לתצהירו של המבקש, ורות, שלא במפתיע, היא אשתו של המבקש (עדותו, עמ' 5 לפרוטוקול שורות 26, 27).

תיאור הדברים האמור הוא מטעה ובעדותו מסתבך המבקש בשקר של ממש. לאומי נוסדה על ידי המבקש יחד עם אהוד ובנגל, בחלקים שווים, והמבקש היה מנהל ובעל זכות חתימה בלאומי כפי מסמכי יסוד החברה (מוצגים במ/1 עד במ/4 המאושרים על ידי המבקש בעדותו בעמ' 4 ו 5 לפרוטוקול).

לאומי נוסדה על פי אותם מסמכים ביום 20.11.96, כתב הערבות נחתם על ידי המבקש ביום 27.11.96; ביום 15.12.96, קרי לאחר חתימת כתב הערבות, חותם המבקש על פרוטוקול בלאומי (מוצג במ/5) לפיו הוא מורשה של לאומי לחתימה בחשבון לאומי בבנק וכן משמש כמנהל של לאומי; לפי תדפיס רשם החברות, נספח ד' לכתב התביעה, לא הועברו מניותיו של המבקש לחברת עמית אלא בשנת 1997 ומניותיו בחברת עמית הועברו לאשתו רות רק ביום 29.12.2002 (מוצגים במ/8, במ/9). כל זאת ועוד: ביום 1.12.2002 נכרת חוזה בין לאומי לבין חברה בשם לאומי כימיקלים – מרכז הקרמיקה האמנותית בע"מ (להלן: "חברת מרכז") לפיו מכרה לאומי את נכסיה לחברת מרכז וחווה זה נחתם, בין היתר, בחתימת המבקש, המצהיר בפתיח לחוזה כי הוא, יחד עם אהוד ובנגל, מנהלים ומורשי חתימה של לאומי; ביום 20.3.2003 (מועד שלאחר העברת מניות המבקש בחברת עמית לרות),

חותמת לאומי מסמך נוסף בינה לבין חברת מרכז, והפעם חותם המבקש לא רק בשם לאומי אלא מוסיף גם חתימה כאחראי אישית לחובותיה של לאומי כלפי חברת מרכז (מוצג במ/7, סעיף 11 למסמך זה).

ברור עם כן שבכל עת רלבנטית לחתימת כתב הערבות, לא היה המבקש בגדר של "ערב יחיד" וטענותיו בעניין זה בתצהירו, אם אינן בגדר שקר, הן מטעות, כמו גם הסתמכותו בגדרן על אישור רשם החברות באשר להחזקת מניות חברת עמית בידי רות.

בחקירתו הנגדית, בטרם עומת המבקש כנגד המסמכים הנ"ל נשאל האם נכון הוא שלאומי נוסדה על ידי ועל ידי בנו (אהוד) ותשובתו הייתה שיקרית כאשר אמר שלאומי נוסדה על ידי אהוד ובנגל, תוך השמטת חלקו בייסודה (עמ' 4 לפרוטוקול).

בכך עולה הגנתו של המבקש בעניין זה לכדי מעלת "הגנת בדים", שדינה דחייה כבר בשלב זה של הדיונים [ע"א 102/83 ל.ג.ל. כרמיאל בע"מ נגד בנק לאומי בע"מ, פ"ד מא' 1 עמ' 253 בעמ' 257; ע"א 1266/91 יעקב קרן נ. בנק איגוד לישראל בע"מ ואח', פד"י 40 עמ' 193; בג"צ 3349/05 אנדרי מזדיקוב נ. בנק לאומי לישראל בע"מ ואח', "פדאור" (לא פורסם) 05 (13) 783].

דין דומה גם ליתר טענותיו של המבקש.

בסעיפים 69 עד 85 לתצהירו מעלה המבקש טענות הנוגעות לנתק שנוצר כביכול בינו לבין בנו אהוד, בינו לבין בנגל, בין אהוד לבנגל ובינו לבין הבנק כאשר עיקר הטענות הן שבנו, אהוד, ניהל אורח חיים בזבזני (בידיעת הבנק, אך לא בידיעת אביו, המבקש!) תוך ניצול משאבי לאומי, בלא ידיעת המבקש ובלא שהבנק יתריע על כך בפניו ויזהירו מפני בנו ובאשר למתרחש בלאומי.

המבקש מגדיר את תקופת הזמן שבה פעל הבנק כביכול שלא כהלכה כלפיו לתקופה שבין מחצית שנת 2002 ועד סוף אותה שנה אולם כבר הוראה לעיל במסמכים האמורים כי בכל אותה עת ולפחות עד לחודש פברואר 2003, הגדיר עצמו המבקש כמנהל בלאומי והיה בעל זכות חתימה בה.

ביום 8.9.2003 נחתם הסכם פשרה בין לאומי, אהוד ובנגל ובין חברת מרכז ומנהלה במסגרת בוררות שנוהלה ביניהם, כאשר להסכם פשרה זה מצטרף המבקש בצידה של לאומי ומיוצג על ידי אותו עורך דין ויחד עימו גם חברה נוספת בשם אל שי יבוא בע"מ (להלן: "אל שי") שמוגדרת על ידי המבקש כ"חברה אחות" וחשבונה מנוהלת על ידי המבקש בבנק (סעיף 60 לתצהיר המבקש ועמ' 5 לפרוטוקול שורות 7, 8).

מהאמור לעיל מסתבר כי לא היה למבקש כל חסר במידע לכל המתרחש בלאומי, חשבונה וחובותיה.

במסגרת טענות ה"קזוז" טען המבקש כי חלק מכספי נכסים שהיו משועבדים לבנק ומומשו על ידי הבנק היו צריכים להיות נזקפים לטובת חובותיה של לאומי, בשיעור של 31% במקום, כפי שנעשה על ידי הבנק, זקיפתם כולם לטובת חוב אל חי. המדובר בשני נכסים המכונים כ"דירת רח' השופטים" ו"בית עמית" ברח' האודם 6 בפתח תקווה (סעיפים 60 עד 65 לתצהיר המבקש) ואת חלק התמורה האמור יש, לגישת המבקש, "לקזוז" כנגד החוב הנתבע.

גם טענות אלה הופרכו, ולזאת ניתן להתייחס בקצרה, כפי שעולה ממסמכי כינוס הנכסים של אותם נכסים שמומשו, לפיהם הועברה תמורת המימוש לכיסוי חובות אל שי, בהסכמתו של המבקש (מוצגים במ/14 ו במ/15); בסיכומי טענותיו ניסה ב"כ המבקש, ותמה אני עליו בלשון המעטה, להתייחס לנכס נוסף שמומש, תוך צרוף מסמך שלא כדין לסיכומים, כאשר לא הועלתה כל טענה בתצהיר לעניין נכס זה, ומובן שאין בדעתי להידרש לטענות הנוגעות לנכס זה [סעיף (א) 1.3] לסיכומי טענות המבקש].

דברים נוספים של המבקש נוגעים לכך שהבנק לא מימש פיקדון כספי בסכום של 450,000.- ₪ (קרון) אשר הועמד לו כבטוחה לחשבון הנתבעת בנק על ידי בנגל וגם בהם אין כדי הקניית הגנה למבקש (להלן: "הפיקדון"; סעיפים 52 עד 59 לתצהירו של המבקש).

המבקש (סעיף 56 לתצהירו ונספח יט' לו) כמו גם הבנק בסיכומי טענותיו (סעיף 9, שם) נסמכים על פסק הדין ברע"א 9025/03 בנק המזרחי המאוחד בע"מ נ. עו"ד אלברט בן פורת ואח', פד"י נט' 3 עמ' 919, כל אחד לגישתו, להראות את חובתו/אי חובתו של הבנק לממש את הפיקדון להקטנת החוב.

דומני שהגישה שהתקבלה בפסק הדין הנ"ל הוא שאין לאלץ נושה לממש בטוחה המצויה בידיו, אלא בנסיבות קיצוניות של התנהגות בחוסר תום לב, כאשר התנהגות כזו נתפסת, לפחות על פי פסק הדין, כהתנהגות הבאה לפגוע בנושים אחרים ולא קשורה, בהכרח, לחייב עצמו.

נראה שגם המבקש מבין שאין מקום לטענותיו באשר למימוש הפיקדון אלא אם יוכח שהבנק נוהג שלא בתום לב (לפחות) באשר לאי מימושו המידי של הפיקדון או השהיית המימוש (סעיף 57 לתצהיר המבקש) אולם לבד מטענה סתמית באשר לחוסר תום ליבו של הבנק לא נטען דבר.

בפועל נפדה הפיקדון וסכומו העדכני בסך של 513,800.- ₪ הוזרם לחשבון הנתבעת ומקטין את החוב הנתבע, כפי שעולה מדף החשבון נספח ב' לסיכומי הבנק, אשר הוגש כך בהסכמה ורשות (עמ' 7 לפרוטוקול הדיון שורה 10).

לאמור, אפילו הייתי רואה מקום לקבוע שהבנק השתהה שלא בתום לב במימוש הפיקדון, ואיני רואה מקום לקבוע כך ולו לכאורה, לא ניתן היה "לזכות" את הנתבעים אלא בהפרשי ריבית החובה בין המועד הראוי למימוש, שלא נטען ולא נקבע מה הוא, ובין מועד המימוש של הפיקדון, לעניין סכום קרן הפיקדון. טרם סיום החלטה זו יש להתייחס עוד לטענת סף של המבקש לפיה לא הייתה התביעה ראויה להיות נידונה ב"סדר דין מקוצר" (סעיפים 26, 27 לסיכומי טענות המבקש) מכך שלא מצורפים לה דפי חשבון מפורטים; תשובה לדברים אלה מצויה בפסיקת בית המשפט העליון, בין היתר בפסקי הדין: ע"א 688/89 הילולים (אריזה ושיווק) בע"מ ואח' נ. בנק המזרחי המאוחד בע"מ, פד"י 3 מה' 188 וע"א 2418/90 רלפו (ישראל) בע"מ ואח' נ. בנק למסחר בע"מ, פד"י 5 מז' 133 ובכך די; בעניין מסמכים שיכול היה המבקש לקבל, לעניין פרוט נוסף כבר דנתי לעיל. דין הבקשה להדחות.

המבקש ישא בהוצאות הבנק בבקשה זו בסך של -5,000 ₪ ומע"מ בצרוף ריבית והצמדה מהיום ועד התשלום בפועל.

כמו כן ישא המבקש בהוצאות לטובת אוצר המדינה; דין הוא שהארכת דיון ב"טענות סרק" או ב"דרך אחרת" יש בהן כדי להניע את בית המשפט לפסוק הוצאות לטובת אוצר המדינה [תקנה 514 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד – 1984].

אין בעיני דרך טיעון הראויה יותר להגדרות אלה מאשר הבאת ראיות מטעות ואף בלתי נכונות כפי שהביא המבקש בתצהירו ובעדותו כאמור לעיל. ניתן היה, אולי, למתן את ההשפעה השלילית של דרך טיעון כזו אילו לא ראה המבקש לחזור בסיכומי טענותיו על אותם דברים שהופרכו באופן מובהק וברור בחקירתו הנגדית, ושוב ללא צורך וסיבה. המבקש ישא על כן גם בהוצאות לטובת אוצר המדינה בסכום של -5,000 ₪ בצרוף ריבית והצמדה כדין.

המזכירות תעביר העתק החלטתי זו לב"כ הצדדים בדואר.

ניתנה בלשכתנו, היום ט"ז באדר, תשס"ז (6 במרץ 2007) בהעדר הצדדים

צבי כספי 54678313-68743/03

צ. כספי, שופט

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה